

**МЕСЕЦА
НОВЕМБРА
У 10. ДАН.**

**СЛУЖБА, АКТИСТ И
МОЛБЕНИ КАНОН
СВЕТИМ
СВЕШТЕНОМУЧЕНИЦИМА
И МУЧЕНИЦИМА
ПРЕВЛАЧКИМ.**

МЕСЕЦА НОВЕМБРА У 10. ДАН.

СПОМЕН ОБРЕТЕЊА МОШТИЈУ СВЕТИХ ПРЕВЛАЧКИХ
СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА И МУЧЕНИКА.*1*2

НА ВЕЛИКОЈ ВЕЧЕРЊИ.

На „Господе завапих ...“
стихире мученицима на 8, глас 8:

Мученици свети * свако мјесто освећујете страдањима Вашим, *
и острво светоархангелско чините већим од Васељене *
Вашим нетрулежним моштима * силу Божију свједочећи, * и
небеским миомирисом укријепљујући душе наше.

Свети Рувиме, Михајло и Максиме * заједно са Василијем и
Димитријем * свештеномученици Превлачки * са свима
осталим преподобномученицима * чија имена не знамо * молит се
Господу * да сачува ово мјесто, и сваку страну Православну * и да
спасе душе наше.

Пострадасте у вријеме пада Цариграда, * замирисавши као
небески кринови * предивним миомиром, * као и Свети
Марко Ефески * који у љута времена одбрани Православље * од
уније флорентинске; * његови саборци на небу и на земљи * и Ви
постадоште.

Седамдесет дивнијех монаха и Христу вјерних душа, *
пострадаше у свештеној Лаври Светог Арханђела Михаила *
сједишту прве Зетске Епископије * установи је први Жички
Архиепископ Сава * а сагради његов брат, Свети Краљ Стефан
Првовјенчани на темељима древнијех светиња * изниклих из сјемена
мученичке крви, * Христу Богу знаног старохришћанског мученика.

Тек после много вјекова * бјеху откривене Ваше нетрулежне
мошти * које неколико година по јављању миро точише * а и
сада радују вјерне небеским миомиром * као што га и у прошла

^{1*} Текст службе, акатиста и молебана приређујемо према штампаном издању: „Свети превлачки мученици“, приредио Невен З. Плећевић, библиотека „Иловичко Законо Правило“ књ. 3, са благословом митрополита Црногорско-приморског г. Амфилохија (Радовића), Манастир св. арханђела Михаила на Превлаци, 2007. године.

^{2*} Манастир Превлака, Велики пост, 2002. до 2003. љета Господњег. Монахиња Стефанида (Бабић). Служба је измењена и допуњена 2007. године.

времена на острву многе побожне душе више пута осјетише * то дивно знамење којим су се Мученици Превлачки * јављали кроз вјекове.

На дан славе Светог Архангела Михаила * потровани бише свети страдалци * због Православне тврде вјере Божје * а онда мртви оклеветани * као да су умрли од заразне болести * и свештена Лавра тада бјеше разорена * са Млетачких галија * и њена кула у море срушена * тај свештени символ * узвишеног Православља.

Ова неуништива сила Православља * као сила Божија * из утробе овог острва * изњедри нам мошти Светих Мученика * које благодаћу даном им од Бога * вјерне Христу радују и исцељују * и многима вјеру у живог Бога укријепљују.

У цркви Пресвете Тројице сада почивате * и вјерни народ окупљате, * Свети мученици Превлачки, * и призивате анђелски да живе * непрестано Богу служећи, * славословећи Га и похваљујући, * радујући Му се и кличући: * „Пресвета Тројице, Боже наш, * Љепото и Љубави, * Истино и Свјетлости, * вавијек вијека слава Теби.“

Слава ... глас 3:

Грофица рисанска благочестива Јелена * родом из Скадрина код Шибеника * названа по чежњи за анђелским ликом, Катарина * удова без дјете, * би призвана Духом Светим да обнови Превлачку светињу. * Њеним трудом конак се сазида * а на темељу старе цркве Светог Николаја, * сагради се нова црква у славу Пресвете Тројице. * У њој сада мошти Ваше ночивају, * свети Мученици Превлачки * и миомирисом својим каде гроб заслужне ктиторке, * Нове Исповједнице Катарине * која и сама пострада * зато што хтједе да обједини Цетиње и светоархангелску Превлаку, * господствени врх са древним темељем, * и из срца њене задужбине * миомирне кости као кринови процвјеташе.

И сада ... Богородичан, истога гласа.

Потом: Вход, Прокимен дана и Паримеји.

Читање из књиге пророка Исаије
(глава 43, стихови од 9 до 15).

Овако Говори Господ: Сви народи нека се скупе и нека се саберу племена, ко је између њих напред казао то или нам казао што је било прије. Нека доведу свједоке своје и оправдају се, или нека чују и кажу, истина је. Ви сте Моји свједоци вели Господ и осим Мене нема Спаситеља. Ја објавих и спасох и напред казах, а ниједан туђ Бог међу вама и ви сте Ми свједоци вели Господ и Ја сам Бог. Ја сам од прије него дан поста и нико не може избавити из Моје руке, кад радим ко ће смјети? Овако говори Господ, избавитељ ваш, избавитељ Израилев.

Читање из Прича Соломонових
(глава 3, стихови од 1 до 9).

Гине мој, не заборављај науке моје, и заповијести моје нека хране срце твоје. Јер ће ти донијети дуг живот, добре године и мир. Милост и истина нека те не оставља; привежи их себи на грло, упиши их на плочи срца својега. Те ћеш наћи милост и добру мисао пред Богом и пред људима. Уздај се у Господа свијем срцем, а на свој разум не ослањај се. На свијем путовањима својим имај Га Он ће управљати стазе твоје. Не мисли сам о себи да си mudar; бој се Господа и уклањај се од зла. То ће бити здравље пупку твојему и заљевање костима твојим.

Читање из Прича Соломонових
(глава 4, стихови од 7 до 15).

Мудрост је главно; прибави мудрост, и за све имање своје прибави разум. Подижи је и она ће те узвисити, прославиће те кад је загрлиш. Метнуће ти на главу вијенац од милина, красну круну даће ти. Слушај, сине мој, и прими ријечи моје, и умножиће ти се године животу. Учим те путу мудрости, водим те стазама правијем. Кад усходиш, неће се стезати кораци твоји, и ако потрчиш нећеш се спотакнути. Држи се наставе и не попуштај, чувај је јер ти је живот. Не иди на стазу безбожничку и путем неваљалијех људи не ступај.

Потом: на Литији стихира храма, па стихире, глас 1:

Божанскаје сила непобједива * вјечна и неослабљива, * она и Ваше свете кости, Свети Мученици, * сачува нетрулежнима * кроз више од пет вијекова * као сјеме свједочанства за будућа покољења * које чекаше да замирише када воља Божија бјеше.

Пуна радости и свјетлости * пуна љубави и чистоте, * пуна смирења и истине, * благодат Божија сија из Ваших моштију, * и умиљење у душама ствара, * радост небеску прелијепим миомиром * и смирава страдалничким вијенцима. **Слава ... глас 4:**

Пресвета Тројице, Боже наш * благослови свето мјесто * на којем се пројавише многобројна чудеса Твоја * и заштити покровом и заступништвом Светих Архангела * и одбрани нас од свакога зла * и обасјај све људе свјетлошћу Светих Мученика * пострадалих Православних Исповједника.

И сада ... Богородичан васкрсни, истога гласа.

Потом: стихире на стихове, глас 5:

Свети Превлачки Мученици * достојанством својим од овога свијета не бијасте * Царства Небеског причасници постадосте * Христа Бога нашега * пријатељи и браћа Његова * и заједничари у страдањима за Истину Непромјенљиву * Вјечну и Једину.

Стих: Часна је пред Господом * смрт преподобних његових.*³

Вјерно послужисте Светим Архангелима * са земаљске трпезе Исповједнички, * одлетјесте на небо као орлови високопарни * цијелу Васељену надкриљујући * страдањима Вашим; * љубав према Христу Богу свједочећи, * молит се да спасе душе наше.

Стих: Шта ћу дати Господу * за све чиме ме је даровао?*⁴

Пред небеске чиновне Архистратига * ступисте радосно * са клицањем анђела дочекани * који величаху страдања Ваша * и са љубављу узношаху пред Христа, * Кома цио живот посветисте * и Кога ради мученичку смрт претрпјесте. * Њега молит да просвети душе наше. **Слава ... глас 4:**

³* Пс. 115,6.

⁴* Пс. 115,3.

На небу се вјечно радујете, * Свети Мученици Превлачки, * и од те радости као вино из препуне чаше * и нама росу и миро небеско точите * окриљујете све нас, рајским миомиром * и узносите у Небеске дворе Ваше * гдје се пред престолом Славе Божје сабирате * и молитe за душе наше.

И сада ... [Богородичан, истога гласа].

Тропар мученицима , глас 8:

Свети Свештеномучениче Рувиме, * Максиме, Василије, * Михајло и Димитрије, * заједно са осталим пострадалим мученицима Превлачким, * Исповједници Православља, * чудотворци и миомирисни Кринови Небески, * многогородне маслине, руком Божијом у Вјечности засађене, * украси и светионици вјере наше * молитe се Господу * да спасе и помилује душе наше.

НА ЈУТРЕЊУ.

„Бог (је)Господ ...“ (четири пута),

Тропар [мученицима, глас 8]:

Свети свештеномучениче Рувиме ... (два пута);

Слава ... и сада ... [Богородичан, истога гласа.]

По 1. стихословљу сједални, глас 2:

Муке Ваше Господ благослови * Свети мученици Превлачки, * Одјену вас рајским миомиром, * окади небеским благоухањем. * Колико тешке бјеху муке од отрова * толико слађи мирис из Вас исходи * многонамучени Страдалници.

[Слава ... **и** сада ... Богородичан.]

По 2. стихословљу сједални, глас 7:

Мученици Превлачки * рајског мира свједоци * Извори Воде Живе, * маслине древне многоплодне * једном посјечене, а које вјековима рађају; * пупољци расцвијетали најљепших кринова, * Вама се Небо радује, а земља Вас прославља!

[Слава ... **и** сада ... Богородичан.]

Величаније:^{*5}

Величамо Вас, Свештеномученици Превлачки * и славимо света
страдања Ваша, * која сте због Христа претрпјели!

Прокимен, [глас ?]:

Часна је пред Господом * смрт преподобних Његових.^{*6}

Стих: Шта ћу дати Господу * за све чиме ме је даровао?^{*7}

Стихира по 50-ом псалму, глас 6:

Затрta бјеше Светиња Превлачка * по страдању Вашем. *
Живот се у њој угаси, * црква би порушена, * звоник
милозвучни оборен, * цијело острво у гробље претворено, * Свети
преподобномученици Превлачки, * и вијековима тако острво
стајаше * чувајући тајну Вашу * док се благовјерна Катарина не
појави * да обнови запустјелу Светињу.

Канон, [глас 8].^{*8}

Пјесма 1. Ирмос:

Прешавши воду као копно и побјегавши од египатског зла,
Израиљац клицаше: Избавитељу и Богу нашему појмо!

Припјев: Свети Мученици Превлачки молите Бога за нас!

Свети Богоносни оци, у мрачно вријеме изникли као небески
кринови, на радост и очување вјере, на свједочење чистоте и
свјетлости Православља, примите ову малу похвалу од недостојних
уста наших.

Сијате Свјетлошћу Божанском, исповједајући Православну
вјеру небеском мудрошћу и врлинским животом, ревносном
молитвеношћу и анђелском чистотом, сабирајући око себе дјecu
своју.

Окружени мрачним духом криве вјере, виšekратно трпећи
наsrтаје непријатеља истинске побожности Ваше, свијетлили
сте као високи светионици усред мрака, и путеводили душе наше.

^{5*} Како овде није дат Седален по Полијелеју и његов Богородичан, треба их узети из опште службе
преподобномученицима, свештеномученицима или мученицима.

^{6*} Пс. 115,6.

^{7*} Пс. 115,3.

^{8*} у изворнику се не наводи глас Канона, но ми га додајемо према датом Ирмосу.

Богородичан:

Пресвета Богородице, Покрове и Заштитнице свих вјерујућих, прими молитве и Светих Мученика Превлачких за нас, које Ти они усрдно приносе у небеском храму Твоме чувајући будно Истину Православља.

Пјесма 3. Ирмос:

Небеског свода Врхотворче, Господе и Цркве Саздатељу, Ти ме утврди у љубави Својој, Крају жеља, Тврђаво вјерних, Једини Човјекољупче.

Окружени злбом кривовјерја, као јагањци незлобиви и кротка дјеца безазленошћу сте свједочили Радост, Љубав, Свјетлост и Љепоту истините вјере.

Рођени и пожививши у вријеме великих страдања, са једне стране притиснути од љутих Агарјана, а са друге од злобних Млечана, прослависте Господа распетога, својим сараспећем и подвигом.

Народ Ваш страдални, закриљен покровом светородне лозе Лазара Косовског и благочестивог Ђурађа Бранковића, носио је заједно са Вама Крст Голготски, Христа Бога нашега. **Богородичан:**

Пресвета Владичице, Заштитнице побожних светих царева и краљева наших, и свега народа Божјега, буди увијек са нама у свим опасностима и невољама.

Сједални, глас 3:

Пред крај живота Вашег, славни деспот Ђурађ Бранковић, син Маре и унук Светог цара Лазара, који имаше дворе у Стањевићима, а потом и његов син Свети Стефан Слијепи, носећи крст народа свога, бринули су и о светињи Превлачкој, по својим моћима, у Бога живог наду полагајући. **Слава ...**

Буна се догоди Грбаљског народа против насилника, у вријеме, пред Ваше страдање, за одбрану вјере и образа. То још више ражести злобу мрзитеља правде Божје и Светоархангеловске Светиње Превлачке. **И сада ... Богородичан:**

Мајко Божија, Пречисти Крине Девствености, помилуј и спаси све који се уздају у Тебе, и са побожношћу славе свете Мученике Христове.

Пјесма 4. Ирмос:

Господе, чух тајну Твога домостроја спасења, разумјех дјела Твоја и прославих Божанство Твоје.

Раша обитељ света, прва Епископија бјеше Зетска, постављена руком Светог Саве, и славна Приморска Митрополија, вјековно мјесто сабирања душа жедних воде живе и свједочења имена Христа Бога нашега.

УВашој обитељи, двјеста љета прије Вашег страдања, преписа се „Законоправило“ Светога Саве, звано Иловичко, благословом епископа зетског богољубивог Неофита.

Свети Евстатије Превлачки, потоњи Архиепископ Пећски, у Превлачкој обитељи столоваше док Епископ Зетски бјеше, а и као монах у њој се подвизаваше, усходећи љествицом ангелског живљења.

Попут њега и у потоња времена Вас Христових страдалника, кроз вјекове, од времена првог светопревлачког мученика, горјело је у срцима многих на овом, свештеном мјесту, неугасиво кандило тврде Божје вјере, и до смрти вјерности Богу истиному. **Богородичан:**

Мајко Божија, зацијели ране и утјеши народ твој, вјекovima на Крст прикивани, Имена ради Сина Твога, Христа Бога нашега.

Пјесма 5. Ирмос:

Просвети нас заповијестима Својим, Господе, и мишицом Својом узвишеном подај нам мир свој, Човјекољубче.

Проигуман Свети Рувим бјеше, мудар и разборит, уважен у свему међу својом сабраћом, а и међ' српском властелом, одважно руководећи своје стадо.

Свети Василије – синђел бјеше поштованог Владике, уз њега к'о помоћник служаше, и дјецу побожну и младиће обучавахе подвигу и свештеничком животу, припремајући их за свети чин рукоположења.

Свети Максим се нарочито као молитвеник издвајаше, сав се молитви предаваше, богомислију и смиреној мудрости.

Свети Димитрије дар исцјељивања имађаше, и као бесједник и проповједник селима прохођаше, лијечећи људе од недуга и болести душе и тијела, траве им дајући и тијела им видајући, а и душе њихове просвећујући силом Духа Светога. **Богородичан:**

Пресвета Владичице, Мати Христа Бога, умоли Господа да нас укријепи у славословљу Светих Мученика̄.

Пјесма 6. Ирмос:

Излићу молитву ка Господу и Њему ћу казати туге своје, јер душа се моја испуни зала и живот мој се приближи аду, те као Јона молим се: Боже изведи ме из трулежи.

УВаша времена, страдалници Христови, и Свети Марко Ефески усрдно и са великом ревношћу и храброшћу исповиједао је и бранио вјеру Светих Отаца, штитећи Цркву Божју од флорентинског унијаћења и заблуда.

Попут њега и Ви исповиједници праве вјере постадосте, оаза Православља, која покољења од заблуда спасава, будећи им живу вјеру, и као извор воде живе напајајући жедне и отичући у Царство Небеско.

Негдје у вријеме Вашег страдањаи престони град Цариград под Турке паде, велики зулум широм цијелог свијета, пометња велика по васељени настаде, и христолико мучеништво народа Божјега хришћанскога. **Богородичан:**

Мајко Божија, спаси нас од опасности и невоља, од навале непријатељског облака, свакога гријеха и душевног мрака.

Кондак, глас 7:

Свети Свештеномученици и Мученици Превлачки, * на дан храмовне славе руком злобника Друшка, новог Јуде потровани, * као расцвијетали пупољци * душом к Небу узлетијели * цијелим бићем Христа Бога пригрлили * од пуноће Божје љубави на нас миро изливате. * Некада на земљи вјеру исповиједивши * сада нам са Неба Рај свједочите * надземаљским пуним љепоте миомиром. **Икос:**

Свети Свештеномучениче Рувиме, Максиме, Василије, Михаило и Димитрије са осталим пострадалим Мученицима Превлачким од нас недостојних ове од срца молитве примите: **Р**адујте се, јер сте као кринови чистоте вјере засијали; радујте се, јер сте као многоплодне маслине изобиљем мира људима помагали! Радујте се, јер сте као јагањци на заклање на празничној трпези уморени; радујте се, јер сте као исповједници вјере због Православља били отровани! **Р**адујте се, Свети Мученици Превлачки!

Пјесма 7. Ирмос:

Некада у Вавилону младићи из Јудеје дошавши, вјером Тројичином пламен пећи угасише, појући: Благословен си, Боже отаца наших.

Раши животи блистају Свјетлошћу, Божанским Огњем запаљеном, и по смрти Вашој из Ваших цјелебних моштију истицало је миро благоухано; из неких к'о мали водоскок, а из других вода миомирна.

После више вјекова замирисале су миром Ваше мошти, хиљаду деветсто деведесет и шесте године откривене, али вијековима је миомирис по цијелом острву свједочио о присуству скривене, тајне светиње, која је чекала на своје откривање.

Миомир јачи се осјећа на острву нарочито за празнике; побожни народ је свједочио о чудима која су се и раније дешавала, о исцјељењима и виђењима Небеске Литије монаха која изнад земље ходи од једне цркве ка другој. **Богородичан:**

Госпођо Владарко Свецарице, помози смиреним слугама Твојим да у покајању и смирењу проходе стазу овог живота и да се достојно припреме за Небески покој.

Пјесма 8. Ирмос:

Цара небеског, Кога поју војске ангелске, хвалите и преузносите у све вијекове.

Некад скриване у земљи Превлачкој, Ваше мошти јаче замиришу, некад једним а некад другачијим мирисом, сведочећи како Ви живо слушате све молбе наше, призивајући нас грешне на очишћење од смрада грјеховнога.

Једна је Црква на Небу и на земљи – Света, Православна, и у њој повезана Христовом љубављу покољења и покољења Светих, пред Богом са трепетом стојећих, и нас грешне у Царство небеско призивајућих.

Гве на светопревлачкој земљи, и у земљи, и на небу освећено светим моштима Мученика једну химну пјева Богу Сведржитељу, и слави Творца Свога и Васкрситеља. **Богородичан:**

Пресвета Владичица наша Ши́ра од Небеса, и Покров наш и Вјечна Заштита, непрестано бдије над душама нашим, молећи за нас Сина Свога и Господа.

Пјесма 9. Ирмос:

Спасени Тобом, Дјево чиста, ми те исповједамо као истинску Богородицу, величајући Те са бестјелесним хоровима.

Рјековима опустјело светоархангелско острво, чекало је да дође од Бога призвана грофица Јелена, у духовном звана Катарина, да на њему поживи, и сагради конак и цркву Пресвете Тројице, а онда и сама да пострада за Христа.

Исада народ побожни усрдно притиче к Вама, очекујући здравље душе и тијела, и Ви их богато обдарујете Небеским букетима Вашег миомира, свједочећег о величанствености Вашег христоводног у Царству Божјем удјела.

Упоследње вријеме, сваке године десетог маја на дан спаљивања моштију Светог Оца Саве Просветитеља нашег и Учитеља преносе се свечано Ваше мошти до цркве Светог Саве, до Тивта, чамцем, у литији Архијереја, свештенства и народа Божјег, и кроз град проносе, да ободре, укријепе, просвијетле и да свима непролазну радост донесу. **Богородичан:**

Мајчице Божија, Пречудесна Владичице наша, обрадуј и заштити срца Твојих чеда од свих напасти и биједа, молитвама Твојим Сину Твоме, Христу Богу нашем.

Свјетилен, глас 2:

Гвети Мученици потровани од Латина, * а васкрсли силом Бога Живога, * молите се за нас Светим Архангелима * да вјечно и ми са Вама у Царству Небеском хвалимо Господа!

[Слава ... **и** сада ... Богородичан.]

Хвалитне стихире, глас 4:

Острво Иловица, * како се некад зваше Светоархангелска Превлака, * натопљено бјеше Вашом мученичком крвљу, Свети монаси и мученици прве Митрополије Зетске; земља превлачка њоме дисаше, и не могући у својим њедрима, задржати њену силу благодатну, * пројављивала је као рајски миомир најљепших цвијетова * њену скривену тајну.

Кости Ваше миро точише, * а из неких миомирисна вода * као роса небеска истицаше, * и чудесни миомир годинама весели срца наша, * и свих који са вјером припадају * моштима Вашим, * Свети Мученици.

Многа се исцјељења душе и тијела * од помазивања Вашим миром догодише * од различитих болести, па чак и друге вјере људи добијаху исцјељења, * а и виђења бјеху небеске свјетлости, * и поворке чудесне са неба монаха, * и помоћ изненадна у бури.

Када након откривања мученичких моштију * Архијерејска Литургија бјеше служена, први пут на дан упокојења ктиторке Катарине, * тада чудесно миро из њих и роса обилно потекоше, * и благочестиви миомир исхођаше; * идући са вјернима из цркве * све до гроба ктиторке.

Слава ... глас 7:

Израсла као маслина плодна, на мјесту страдања * мученика Или епископа ране Цркве, * грађена у вријеме боговјенчаног цара Константина, * обнављана у доба мудрог законодавца цара Јустинијана, * освештана подвизима ученика преподобних Илариона и Венедикта, * Светоархангелска Светиња Превлачка, * поставши од времена Светога Саве Зетска равноапостолска столица, * свједочи кроз вијекове, подвигом и мучеништвом, Христа Бога нашега. * Зато Њега молите, свети Превлачки подвижници и мученици * да просвети и спасе душе наше.

И сада ... Богородичан.

Славословље велико и отпуст.

НА СВЕТОЈ ЛИТУРГИЈИ.

Блажени од канона, пјесме 3. и 6.

Прокимен, [глас ?]:

Часна је пред Господом смрт преподобних Његових.*⁹

Стих: Засађени у дому Господњем, у дворовима Бога нашег процветаће.*¹⁰

Апостол: Посланица Римљанима, зач. 99 (Рим. 8,28-39).

Еванђеље: Еванђеље по Луки, зач. 106 (Лк. 21,12-27).

* * *

Св. Превлачки мученици,
фреска у цркви Св. Луке у Гошићима.

⁹* Пс. 115,6.

¹⁰* Пс. 91,14.

**АКАТИСТ СВЕТИМ ПРЕВЛАЧКИМ
СВЕШТЕНОМУЧЕНИЦИМА И МУЧЕНИЦИМА.*¹¹**

КОНДАК 1.

И забрани да као миомирни цвијет рода нашег будете подражаваоци Господњег страдања и васкрсења из мртвих, сада се на небесима наслађујете гледања Његовог најблиставијег лица, имајући слободу пред Њим; зато ми, ваши насљедници вјере и духа, молимо ваше молитве и заступништво, да би вам небогласно клицали: **Радујте се**, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

ИКОС 1.

Засађени у градини обитељи Светог архистратига Михаила, ограђеној у срцу Зетског Приморја, ви сте штедро били закриљени крилима његове бриге, и потом, по страдању вашем, на њима пренесени у горње станове Царства небеског. Стога, ми укријепљени кријепошћу многојатних небеских сила, вама равноангелнима, ангелски радосно пјевамо и кличемо: **Радујте се**, сијачи речи Јеванђељске; радујте се, крчитељи корова зловјерја. Радујте се, истребитељи кукоља јереси; радујте се, баштовани новог Едема. Радујте се, градинари винограда Христовог; радујте се, посленици у градини равноапостолног просветитеља Саве. Радујте се, жетеоци златокласе пшенице; радујте се, цедитељи душецјелебног јелеја. Радујте се, неуспављиви чувари врта праве вјере; радујте се, првине рукосада духовног кога засади десница Господња. Радујте се, земљоделци Цркве Христове; радујте се, трудбеници на њиви Господњој! **Радујте се**, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 2.

Када наш архипастир Сава роду нашему основа Цркву православну, дошавши на западне стране своје очевине, на место звано оток Превлака, пронађе у остацима древног манастира ранохришћански гроб мученика и над њим, заједно са братом му краљем Стефаном Првовјенчаним, подиже Свештену

^{11*} Часни Пост, 2002. Ман. Превлака, монах Никодим (Богосављевић).

Царску лавру. У њој постави сједиште новоосноване Зетске епископије, на челу са првим јој архијерејем Иларионом, и иноцима предаде светогорска правила и уставе, да се Богу, до краја земље, неба, времена и вјекова, неућутно поје и узноси: **Алилуја!**

ИКОГ 2.

У свештеним књигама Светих Отаца бише вам предате и пренесене све божанствене мудрости и знања, како би се просветљеним разумом клањали истинитом Богу и име Његово по свуда разглашавали, хвалили и славили. Зато вам ми, уздајући се у свјетлост вашег богознања, довикујемо и пјевамо: **Р**адујте се, јер сте темељ истините вјере утврдили на најтврђем камену – Христу; радујте се, јер сте почетак поставили на стијени апостолске проповједи. Радујте се, јер сте нерушиви дом сазидали на тлу светоотачког предања; радујте се, јер сте у њега узидали учење великих Отаца. Радујте се, јер сте му врата утврдили пријеворницама догмата; радујте се, јер сте му подигли ограду од необоривих канона. Радујте се, јер сте му сигурност осигурали монашким правилима; радујте се, јер сте га освештали Светим тајнама. Радујте се, јер сте га живописали вјечношћу; радујте се, јер сте му исклесали вијенце небохватне. Радујте се, јер сте му прозоре окренули ка истоку богопознања; радујте се, јер сте га покрили кровом истинитог богословља. **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 3.

Гилом Божијом укрепљиван, показа се достојан небеског очинства истинити слуга Христов Свети Јевстатије, пострижник ове свете обитељи, који, потом, постаде игуманом светогорске лавре Хиландара. Но, Господ видећи да овај врли и смирени подвижник може носити и већи крст, поврати га у Зетску област, у речени манастир његовог пострига архангелску Превлаку, да као архијереј са својим народом Господу славослови: **Алилуја!**

ИКОГ 3.

Имајући велику милост према роду нашему српскоме, свемилостиви Бог не стеже своју милостиву и свебогату десницу, већ је отвори и из ње раздаде издашне Своје благослове, па се смирење радовало кротости, благодет веселила уздржању, племенитост љубила благодетност. А у цијелом винограду Приморскоме, најгранатији чокот посађен на иловици Превлачкој беше најизобилније награђиван. Дивећи се штедрости Најштедријег, ми Њега прослављамо и вама мученици Превлачки псалмопојемо: **Р**адујте се, послушници хитроноги; радујте се, расоносци и црнорисци брзокрили. Радујте се, црквењаци и кандилари Дома Господњег; радујте се, кувари и трпезарци трпезе гостољубља. Радујте се, исповедници и духовници духоносни; радујте се, златоречни проповједници Христа Слова. Радујте се, живописци живога Бога; радујте се, иконописци лика Прволика. Радујте се, писари и преписивачи блаторуки; радујте се, појци ангелогласни. Радујте се, свете трпезе свештени богослужитељи; радујте се, славног богословља истински богослови! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОЦАК 4.

За сведочанство некадашњег доброг чувања стада Христовог од бура безакоња и неправде, до наших дана би сачуван краснописни рукопис Законоправила Светога Саве, писан благословом Епископа Неофита и руком писара Богдана, у месту званом Иловица – манастир Превлака. Словом овог номоканона бјеше сав живот Цркве и земље озакоњен и правилно управљен узношењу благодарне пјесме Творцу закона и даваоцу благодати: **А**лилуја!

ИКОГ 4.

Ко да се не диви милости човекољубивог Бога слушајући о томе како преизобилни мир владаше земљом, у народу и Цркви Његовој, како се благостање умножаваше у земним и духовним даровима и добрима. Но, ви брижно чувајући све наслеђено од Отаца, ум стално управљасте ка небу и небеском, вјечном и вјечности, па зато вас као небеске грађане величамо и

славимо велегласно појући: **Р**адујте се, дуге сводокрасне; радујте се, облаци пјесмоносни. Радујте се, вихори наднебесни; радујте се, огњи неугасни. Радујте се, птице жаркоперне; радујте се, орли небопарни. Радујте се, луче зраковидне; радујте се, муње оштрокрилне. Радујте се, јата милопојна; радујте се, сазвијежђа небоока. Радујте се, зенице надзеничне; радујте се, звијезде светлозарне. Радујте се, свјетила светости; радујте се, сунца христолика! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 5.

Пошто на земљи нема ничега трајног, и све што је од ње створено и на њој узрасло мора своју вриједност доказати проласком кроз огањ искушења, Бог попусти да ненавидник сваког добра и богоборни мрзитељ људског рода, гоњен својом злобном завишћу, покрене на вас осигоне и горде народе од истока и запада, који не знају да Богу православно узносе: **А**лилуја!

ИКОГ 5.

Након пропасти царства српског, видећи да долази њихов час таме, ваши доскорашњи добри сусједи и одане слуге, одметнуше се и почеше кидисати на светињу манастира, на људе светомихољске метохије и манастирска добра, спремајући вас тако за испијање горке чаше страдања. Зато од нас наново чујте тужнорадостне похвале: **Р**адујте се, јер сте ходили путевима Отаца; радујте се, јер се нисте уплашили лава који риче и тражи кога ће прождријети. Радујте се, јер сте приближавање часа таме чекали на молитви; радујте се, јер сте памтили да је дух срчан а тијело слабо. Радујте се, јер сте као верне слуге стражиле над повјереним; радујте се, јер сте бодро чекали свога Господара. Радујте се, јер сте помоћ очекивали свише; радујте се, јер сте наду полагали на Оца небеског. Радујте се, јер сте се бранили истином и правдом; радујте се, јер сте се кријепили трпљењем и смирењем. Радујте се, јер сте знали да све има да се збуде; радујте се, јер сте као паства подражавали страдање Пастирâ! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 6.

Дукавство и злоба лако нађоше лакомог и таштог Јуду – недостојног помињања Друшка – да као издајнички целив, издајничком руком у славско јело изручи отров за ваше погубљење. У свијетлом дану Сабора Св. Архистратига Михаила, примивши страшне и животворне тајне као попутнину за вјечност, ви сте након чаше меда испили и чашу жучи, и у самртном ропцу имали даха да вашем Једином Христу, последњи пут на земљи узвикнете: **А**лилуја!

ИКОС 6.

Као што су и Христу после прикивања на Крст, безумници још и копљем проболи ребро, тако су и ваша тијела двоструко пострадала: најпре тровањем а затим и урушавањем манастирских зидина, обараних паљбом са галије. Видећи суровост и злобу сручену на вашу праведност, ми вас с дивљењем и поносом још усрдније прослављамо: **Р**адујте се, јер се узалудно на вас изручи бес немоћних; радујте се, јер сте се удостојили уздажења на Крст. Радујте се, јер вам се као Првомученику Стефану отворише небеса; радујте се, јер вам јудина рука отвори рајске двери. Радујте се, јер временим страдањем избористе вјечност; радујте се, јер вам краткотрајна горчина роди бескрајна блаженства. Радујте се, јер сте као зрели нарови убрани за трпезу царску; радујте се, јер сте као уљоносна маслина даривани Господу. Радујте се, јер вам завист злих донесе славу неотуђиву; радујте се, јер вам се отров тјелесни обрати у мед душевни. Радујте се, јер сте прибројани лику страсотрпаца; радујте се, јер вам се дадоше вијенци непропадљиви! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 7.

Господ, желећи да се подвигом вашим прослави свето Име његово, не стаде на пут онима који не бјеху Његови него им допусти да вашим убијањем и христоликим испијањем жучи за ваше необично и неисказано смирење будете унети у житнице Царства небескога, уз појање Творцу и Избавитељу: **А**лилуја!

ИКОГ 7.

Помрачи се сунце, звијезде изгубише свој сјај и славопој и химне заменише метеж и мрзост опуштења; мржња надвлада љубав и живот би предан у руке смрти. На згаришту и расутом камењу сједишта славне Митрополије почеше се котити гује и аспиде, и само претекли и разбежани свједочише о вашем подвигу и вама на небу упућиваху ове молитвене похвале: **Р**адујте се, јер истином сатрсте лаж; радујте се, јер правом вјером побједисте јерес. Радујте се, јер од свијета поражени постадосте Христови побједници; радујте се, јер сте овјенчани руком Распетога. Радујте се, јер се од вас одузе туга пропадљивости; радујте се, јер сте ушли у радост Господара свога. Радујте се, јер сте мученичком крвљу осветили земљу; радујте се, јер сте душама украсили небо. Радујте се, јер сте примили плату праведничку од Господа; радујте се, јер се на вашој немоћи објави сила Божија. Радујте се, јер вам се од лоза и маслина направише небеске лествице; радујте се, јер вам се од ловора и бршљана исплетоше вијенци бесмртности! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 8.

Неисказано чудо ваше христолике жртве би сачувано светим сјећањем светоархангелских метохијаца, и у памћењу Михољског збора најдрагоценије предање о времену и животу славном, уистину и преславном, и о победничкој смрти вашој, као некада апостола, седамдесеторице на броју, [с] који[ма] и по смрти на небесима слављенички пјевате: **А**лилуја!

ИКОГ 8.

Цели себе на миомирисну жртву свепаженицу Богу предасте, добар бој војевасте и побједничку славу задобисте. Зато клањајући се вашем смирену хођењу на заклање, обраћајући се вама чија имена осташе запамћена, прослављамо и вашу безимену братију, и све вас, неизбрисиво уписане у Књигу живота, величамо: **Р**адуј се старче Рувиме, учитељу монаха и похвало вјерних; радуј се, јер си угоднио Оцу Небеском. Радуј се свештеномонаше Димитрије, видару болних и поносу проповједника; радуј се, јер си прославио Бога Слова; Радуј се

свештеноиноче Максиме, велики молитвениче и дивни ревнитељу; радуј се, јер си био сасуд Духа Светога. Радуј се синђелу Василије, узоре васпитача и удобрење монахујућих; радуј се, јер си се поклањао Светој Тројици. Радуј се слугитељу Божији Михаило, обрасцу иконописаца и први међу неимарима; радуј се, јер си поштовао Пресвету Богородицу; Радујте се, и ви безимени чија се имена славе у земљи живих; радујте се, јер сте служили небеским војинствима архистратига Михаила! **Радујте се**, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 9.

Гви се анђели и арханђели и сви одреди небеске Христове војске дивише и радоваше вашем исповједању и одољевању насртаја заговорника и присталица триклете уније, и још више вашем, Њему подобно, проливању мученичке крви, па вам се зато придружише, и од краја до краја васељене громко и победославно заорише Богу: **Алилуја!**

ИКОС 9.

Тешко је наћи краснорјечивост која би могла да опише и искаже радост међу житељима Царства бесмртности, али ни достојну многоглагољивост да саопшти бол и приближи тугу која губитком најблиставије лавре Превлачке опхрва прогнане из ње и уцвељене. Вијекови су уместо да жалост ублаже њу умножавали, и тек трачак свијетла и пламичак утјехе јавише се када племенита племкиња Екатерина, купи део имања и тик уз рушевине сазида Богу и себи дом, да у храму Св.Тројице умножи молитве и вама обраћања: **Радујте се**, јер сте ушли у покој суботе неметежне; радујте се, јер сте постали грађани свијета невидљивог. Радујте се, јер сте се удостојили Царства непромјењивог; радујте се, јер сте се овјенчали славом неисказаном. Радујте се, јер сте постали насљедници живота неизрецивог; радујте се, јер сте награђени блаженством неизмјењивим. Радујте се, јер сте пролазно замијенили непролазним; радујте се, јер сте цијењено умножили у непроцјењиво. Радујте се, јер вам је трулежно процвјетало нетрулежним; радујте се, јер вам је увјењиво пролистало неувјењивим. Радујте се, јер сте постали житељи невечерњег дана;

радујте се, јер сада гледате свјетлост Сунца Незалазног! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 10.

И када је све зарасло у шибље и коров, и тешки се камен навалио на гроб наше наде, у освит новог дана засија свјетлост, и из сухих костију потече миро, као предукус васкрсењског рађања живота из смрти. Сви сабрани у храму Превлачке обитељи беху се удостојили гледања чуда нарушавања природних закона, да оно што је суво даје влагу, и да притом не отиче ка земљи, већ, противумно, узлази на горе, па скрушени пред великом тајном, заједно са вама на небесима богообрадовани узвикујемо: **А**лилуја!

ИКОС 10.

К ао некада јеврејски и јелински књижевници и философи, који нису могли да објасне и схвате Христов долазак у телу и Његово васкрсење, тако ни данашњи њихови настављачи, не могу да разумеју и прихвате како из сувих ваших костију потече благоухано миро. А ми, знајући да Свемогући Творац може и од камена створити дјецу Аврааму, вјерујући у новообјављено чудо Његове свемоћи, усрдно вам, радујући се, покликујемо: **Р**адујте се, јер мироточење потврђује Христову пасхалну жртву, коју пролазак старозаветног Израиља кроз Црвено море предизображаваше; радујте се, јер истом силом по удару Мојсијевог штапа из стијене изби вода, и из ваших моштију потече миро. Радујте се, јер слично руну Гедеономом на које пада роса као предзнак побједе Божије, и ваше кости беху побједоносно орошене росом будућега вијека; радујте се, јер је чудо преображаја сухоте ваших костију у влажност мира равно претварању воде у вино на свадби у Кани Галилејској. Радујте се, јер је извор воде живе, о коме Господ некада говораше жени Самарјанки на Јаковљевом бунару, непресушно потекао из ваших пострадалих тијела; радујте се, јер ваш обалгодаћени мироухани кивот поста нова бања Витезда, на укрепљење и исцјељење нама ослабљеним и онемоћалим! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 11.

Никаква пјесма не може опјевати нити описати неописиву радост која испуни душе вјерних, чије наде оживише љубављу и који са свих страна притицаху освећеним вашим моштима и помазању целебним росама мира, и потом, обрадовани због објаве вјесника̄ будућег свеопштег васкрсења, васкрслом Христу дариваху достојне повике: **А**лилуја!

ИКОС 11.

Гвјетлост утјехе засија свима нама који борависмо у тами безнађа, и као некада Израиљ на рекама Вавилонским, на рушевинама Превлаке чекасмо руку избављења и утеху укрепљења. Истицање мироуханог мира схватисмо као знак с више и благослов да се светиња обнавља, да се упали кандило, умножи братство, зидови усправе, запоје Свете Литургије и вама умноже похвале хвале и благодарности: **Р**адујте се, јер се жар вјере ваше на огњишту православља поново разгоре; радујте се, јер се жишци наново засвијетлише. Радујте се, јер се ваше кости узидаше у темеље обновљења; радујте се, јер камен пронађе камен и прозор врата. Радујте се, јер ваши гробови заблисташе васкрсењем; радујте се, јер ваше мошти замирисаше прољећем обновљења. Радујте се, јер се протера пустош; радујте се, јер се развеја тама. Радујте се, јер из коријенâ избише младице; радујте се, јер потекоше извори псалама. Радујте се, јер ваше молитве уродише плодом; радујте се, јер ваше страдање донесе род многи! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 12.

Знајући за ваше старање и бригу за нас који у сјени смрти и долини плача боравимо, и од Бога нам измолисте знакове и чудеса ради укрепљења, ми вас благодарно молимо да нам и ка небеским становима прокрчите пут, да бисмо заједно са вама у бескрај и бесконачност славили Беспочетну Тројицу сверадосним клицањем: **А**лилуја!

ИКОС 12.

Прослављајући васкрсењем прослављеног Цара славе Исуса Христа, Који нас је као Син Божији призвао на усиновљење и обожење, ми и вас прослављамо као мирисне изданке славне митрополије Зетске, овим захвалним песмама: **Р**адујте се, јер сте нам донијели утјеху; радујте се, јер сте нам даровали исцјељење. Радујте се, јер нас избављате од туге и невоље; радујте се, јер нас ослобађате од ропства страсти. Радујте се, јер нам измолисте опроштај сагрјешења; радујте се, јер сте нас оживјели покајањем. Радујте се, јер сте нам ниспослали небески мир; радујте се, јер нас обасјавате свјетлом. Радујте се, јер сте нас обрадовали надом; радујте се, јер сте нас укрјепили љубављу. Радујте се, јер сте нас просвјетлили вашим крсним страдањем; радујте се, јер сте нас помазали новим уљем радости! **Р**адујте се, мученици Превлачки, мироточиви кринови правовјерне Боке!

КОНДАК 13.

О свети добропобједни свештеномученици и мученици Превлачки, примите од нас овај мали молитвени венац, **и** измолите за нас од Бога Спаситеља опроштај сагрјешења и сваку помоћ, избављење од биједа, зла и вјечне смрти, да нас закрили Његовим небеским благословима, да бисмо му заједно с вама у вијекове узносили благодарно и неућутно: **А**лилуја! (**Трипут**)

Затим: Икос 1. и Кондак 1.

**МОЛИТВА СВЕТИМ СВЕШТЕНОМУЧЕНИЦИМА И МУЧЕНИЦИМА
ПРЕВЛАЧКИМ.**

О свети и храбри свештеномученици и мученици Превлачки, ви сте кроз пакао огња стигли до рајског живота и сада са хоровима Анђела и Арханђела, и са небројеним мноштвом ликова Светих блаженствујете у гледању неизрециве славе Творца, Спаситеља и Искупитеља нашега Христа. Примите зато и нас скрушене и смирене, сабране пред кивотом мироточивих ваших моштију, недостојне да се назовемо синовима и кћерима вашим, под окриље вашег небеског покровитељства и заштите.

Мученичком крвљу убољени миомирисни кринови, ви сте свјетионици, столпови и свјетилници наше Светосавске Цркве православне; ви сте наши исповједници вјере, наде источници и љубави извори; вас прослављамо као учитеље неуких, хранитеље гладних, одећу нагих, чуваре удовица и сирочади, утјешитеље безнадежних, лекаре болних, крманоше пловећих ка небеској луци безобалног мора Христовог милосрђа. Гледајући нас убоге и сиромашне од сваке врлине и добородјетељи, везане ланцима самољубља и оковима страстољубља, сажалите се на нас и измолите од Цара и Господара Небеског, да због Своје најчистије крви проливане за род људски, и нама опрости премноге гријехе наше и да нас избави од прављења опека Мисирцима, од клањања идолима и обожавања кумира, да земљу и род наш српски, и сав род Адамов избави од нападаја видљивих и невидљивих непријатеља, од глади, помора, земљотреса, братоомразе и крвопролића, од сваког зла и опасности, да не излије на нас заслужену чашу гњева свога, већ да нас помилује Својим човекољубљем и пружи нам руку избављења, и изведе нас на широко и пространо мјесто мира и покоја.

Помозите нам свети свештеномученици и мученици да се наши умови и срца одвоје од свега пролазног и пропадљивог, од свјетске сујете и гордости ђаволске, да своја бића управимо повратку у небеску нашу Отаџбину, гдје нема бола нити уздисаја, већ живот вјечни и блаженство неодузимљиво. Подарите нам све што је корисно за наше спасење, молитвено стражите над нама, чувајте нас од власти злих духова и у часу исхода наших душа, скупа са Анђелима одагнајте од нас силе поднебесја, да нас не уграбе и не вргну у таму најкрајњу, гдје је плач и шкргут зуба, да би смо, вашом помоћу и посредовањем, удостојили се насљедства рајских насеља и гледања тросунчане свјетлости невечерњег дана, и заједно са вама славили и прослављали Свеславну, Свехвалну и Свесвету Тројицу – Оца и Сина и Духа Светога – у вијекове вијекова! **А**мин!

* * *

Св. Превлачки мученици, икона у трпезарији Превлачког манастира.

**МОЛБЕНИ КАНОН СВЕТИМ
ПРЕВЛАЧКИМ МУЧЕНИЦИМА.*12**

Почетак, [ако је] свештеник:

Благословен Бог наш, свагда, сада и увек и у векове векова.

Ако није свештеник, [онда] почиње овако:

Молитвама Светих Отаца наших, Господе Исусе Христe, Боже наш, помилуј нас. *[Народ: Амин.]*

Затим молитва Светоме Духу:

Царе небески, Утешитељу, Душе Истине, који си свуда и све испуњаваш, Ризнице добара и Даваоче живота, дођи и усли се у нас, и очисти нас од сваке нечистоте и спаси Благи, душе наше.

Народ: Амин.

Свети Боже, Свети Крепки, Свети Бесмртни, помилуј нас.

(три пута)

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у све векове векова. Амин. **Затим молитва:**

Пресвета Тројице, помилуј нас; Господе, очисти грехе наше; Владико, опрости безакоња наша; Свети, посети, и исцели немоћи наше, имена Твога ради.

Народ: Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у све векове векова. Амин. **Молитва Господња:**

Оче нас, који си на небесима, да се свети име Твоје; да дође царство Твоје; да буде воља Твоја, и на земљи као на небу; хлеб наш насушни дај нам данас; и опрости нам дугове наше, као што и ми опраштамо дужницима својим; и не уведи нас у искушење, но избави нас од злога.

Свештеник:

Јер је Твоје царство и сила и слава, Оца и Сина и Светога Духа; сада, и увек, и у векове векова. **Народ: Амин.**

[Чтец чита, (или певамо)] Псалам 142:

^{12*} Овај молбени канон светим мученицима Превлачким певао је на дан Св. Ваведења 2006. године, недостојни слуга Божији Невен Плећевић, а у спомен десетогодишњице обретења њихових светих моштију.

Господе, услиши молитву моју, прими мољење моје по истини Својој, услиши ме по правди Својој и не иди на суд са слугом Твојим, јер се нико жив неће оправдати пред Тобом. Непријатељ гони душу моју, гази у прах живот мој, посађује ме у мрак, као давно помрле. Трне у мени дух мој, помете се у мени срце моје. Помињем дане старе, пребрајам све послове Твоје, размишљам о делима руку Твојих. Пружам к Теби руке своје, душа је моја као сува земља пред Тобом. Брзо ме услиши, Господе, нестаје духа мога, немој одвратити лица Свога од мене, јер ћу бити као они који одлазе у гроб. Рано ми јави милост Своју, јер се у Тебе уздам. Покажи ми, Господе, пут којим да идем, јер к Теби подижем душу своју. Избави ме од непријатеља мојих, Господе, к Теби прибегох. Научи ме творити вољу Твоју, јер си ти Бог мој, Дух Твој благи нека ме води по стази правој. Имена ради Свога, Господе, оживи ме правдом Твојом, изведи из муке душу моју. И по милости Својој истреби непријатеље моје, и погуби све који муче душу моју, јер сам слуга Твој.

Слава ... **и** сада ...

Алилуја, алилуја, алилуја; слава Т(еб)и Боже! (трипут)

Затим, [на] глас 4:^{*13}

Бог (је) Господ и јави се нама,^{*14} благословен који долази у име Господње.^{*15} (три пута)

Стих 1: Исповедајте се Господу, и призивајте име Његово [свето].^{*16}

Стих 2: Сви ме народи опколише, и именом Господњим противих им се.^{*17}

Стих 3: То би од Господа, и дивно је у очима нашим.^{*18}

Тропар Светим Превлачким мученицима, глас 4:

Пројавивши чудесно из гроба свете мошти ваше, Свемилостиви Господ упути нас на пут спасења, откривајући од векова скривену тајну, објави вас као непрестане заступнике наше, који пред

^{13*} стихови овде (као и у изворнику) дати према грчким богослужбеним текстовима, а не према црквенословенским где их има 4. Видети у „Часослову“ на Јутрењу.

^{14*} Пс. 117,27а.

^{15*} Пс. 117,26а.

^{16*} Пс. 104,1.

^{17*} Пс. 117,10.

^{18*} Пс. . 117,23.

Христом смелост велику имате, зато вас песмама многим прослављамо, свехвални Превлачки мученици. **Слава ... и сада ... Богородичан:**

Ии недостојни нећемо никада ућутати, Богородице, казујући чудеса Твоја, јер када ти не би предстојала молећи [се], ко би нас избвио од толиких беда. Ко би нас сачувао до сада слободне. Нећемо одступити од Тебе, Владичице, јер ти слуге Твоје увек спасаваш од свих опасности.

[Чтец чита, (или певамо)] Псалам 50:

Помилуј ме, Боже, по великој милости Својој, и по обилном милосрђу Свом очисти безакоње моје. Опери ме добро од безакоња мога, и од греха мога очисти ме. Јер безакоња своја ја знам, и грехје мој стално преда мном. Теби јединоме сагреших и зло пред Тобом учиних, а Ти си праведан у речима Својим и чист у суду Своме. Гле, у безакоњима се зачех, и у гресима роди ме мати моја. Гле, истину љубиш и јављаш ми непознатости и тајне свемудрости Своје. Покропи ме исопом, и очистићу се; умиј ме, и бићу бељи од снега. Дај ми да слушам радост и весеље, да се прену кости моје потрвене. Одврати лице Своје од грехова мојих, и сва безакоња моја очисти. Срце чисто сагради у мени, Боже, и Дух прав обнови у мени. Не одгурни ме од лица Твога, и Духа Твога Светога не одузми од мене. Дај ми радост спасења Твога, и Духом владалачким учврсти ме. Научићу безаконике путевима Твојим, и безбожници ће се обратити Теби. Избави ме од крви, Боже, Боже спасења мога, обрадоваће се језик мој правди Твојој. Господе, отвори уста моја, и она ће казивати славу Твоју. Јер да си хтео жртве, ја бих Ти принео, за жртве паљенице не мариш. Жртва је Богу дух скрушен, срце скрушено и смерно Бог неће одбацити. По доброти Својој Господе, чини добро Сиону, и нека се подигну зидови јерусалимски. Онда ће Ти бити миле жртве правде, приноси и жртве паљенице, тада ће метати на жртвеник Твој теоце.

Канон Светим Превлачким мученицима, глас 8.

Песма 1. Ирмос:

Прешавши воду као копно, и побегавши од египатскога зла Израиљац клицаше: Избавитељу и Богу нашем појмо! **Припев:**

Свети новојављени мученици Превлачки, молите Бога за нас!

У Царству Небеском, са хоровима ангелским појући, свеблажени мученици, милостивога Бога молите, да помилује нас грешне.

Ко ће исказати чудесно обретење моштију ваших, које као сведочанство васкрсења, укрепљује верне људе. **Слава ...**

Промислом својим Господ Премудри из дубина земље откри часне мошти ваше, које нам као велико светило сијају на путу спасења. **И сада ... Богородичан:**

Родивши Спаситеља света, Пречиста Дјево, моли се имајући слободу, за нас грешне.

Песма 3. Ирмос:

Небескога свода врхотворче Господе, и Цркве градитељу, Ти нас утврди у љубави Твојој; крају жеља, тврђаво верних, Једини Човекољупче.

Од векова и покољења скривену тајну, објави Господ у време ново, прослављајући вас свети мученици, хвале достојни.

Заступнике топле пред Престолом Вишњег, доби часна црква, јер молбе верних чеда, брзо испуњавате, одгонећи мрак незнања. **Слава ...**

Као некада великомученика Димитрија и мошти ваше прославише се светим миром, које на спасење верних изливате. **И сада ... Богородичан:**

Арханђелским поздравом, препуним радости, славећи име Твоје Богородице, кличе Света Црква. **Народ пева:**

Гасите од беда, слуге ваше, Свети Превлачки мученици, јер сви у Богу вама прибегавамо, као необоривим стубовима и предстатељима нашим. **Потом:**

Гвехвална, Богородице, погледај самилошћу, на љуто злопаћење тела наших, и исцели патњу душа наших.

Ћакон произноси јектенију:

Помилуј нас Боже, по великој милости Својој, молимо Ти се услиши и помилуј. **Народ: Господе, помилуј. (трипут)**

Још се молимо за благоверни и христољубиви православни род наш, и за све Православне хришћане. **Народ:** Господе, помилуј. (трипут)

Још се молимо за преосвештеног епископа нашег ... (име), и за сву у Христу браћу нашу. **Народ:** Господе, помилуј. (трипут)

Још се молимо за милост, живот, мир, здравље, спасење, похођење, опроштај грехова слугу Божјих, браће ове свете обитељи (или, ако је парохијска црква: овога светог храма).

Народ: Господе, помилуј. (трипут)

Још се молимо за слуге Твоје ... (имена) који од Тебе, као многомилостивог и човекољубивог Господа скрушеним срцем ишту исцељење. **Народ:** Господе, помилуј. (трипут)

Још се молимо за оне који плодове доносе и добро творе у светом и свечасном храму овом, за оне који се труде и који певају; и за присутни народ, који очекује од Тебе велику и богату милост.

Народ: Господе, помилуј. (трипут)

Још се молимо за блажене и незаборавне православне патријархе, за благочестиве царе и благоверне царице, за осниваче ове свете обитељи (или: светог храма), и за све до сада преминуле православне оце и браћу нашу, који овде почивају и свуда у православљу. **Народ:** Господе, помилуј. (трипут)

Спомињући Пресвету, Преблагословену, Славну, Владатељку нашу Богородицу и увек Дјеву Марију, са свима светима, сами себе, једни друге и сав живот свој, Христу Богу предајмо. **Народ:** Теби, Господе.

Свештеник (возглас): Јер си милостив и човекољубив Бог, и Теби славу узносимо, Оцу, и Сину и Светоме Духу, сада и увек и у векове векова. **Народ:** Амин.

Затим се пева кондак Светим Превлачким мученицима, глас 4:

страдању Вашем Господа ради, показасте се тврђавом неосвојивом свехвални мученици Превлачки; свештеним знамењем и чудима многим, објавише се свете мошти Ваше, дајући вернима исцељење и невољнима утеху; зато као они који имају слободу пред Престолом Небеским, молит се за спасење душа наших.

Песма 4. Ирмос:

Господе, чух тајну Твога домостроја спасења, разумех дела Твоја и прославих Твоје Божанство.

Животе своје принесте Господу, као жртву миомирисну, чувајући истину светог Еванђеља.

Часни и Свети Оци превлачке обитељи, који од братске руке пострадасте, непрестано заступајте нас грешне, са светима рода нашега. **Слава ...**

Похвале достојни свештеномучениче Рувиме, за децу отечества свога непрестано се моли, да нас Свемилостива рука Божија, путем спасења води. **И сада ... Богородичан:**

Као зора незалазна, јавила си се Света Мајко, јер на молитве чеда твојих брзо хиташ.

Песма 5. Ирмос:

Просвети нас заповестима Твојим, Господе; и мишицом Твојом узвишеном, подај нам мир Твој, Човекољупче.

Свети свештеноиноче Максиме, ревносни пастиру стада Христовог, не заборави у молитвама нас недостојне.

Блажени свештенумучениче Михаило, неимару храмова Божијих, помози и сада нама чедима својим да храмове душа својих саздамо. **Слава ...**

Спомена достојни свештенумучениче Димитрије, моли Васкрслог Господа, да животе своје у миру и благодати проведемо. **И сада ... Богородичан:**

Радуј се, благословена си од рода људскога, Пресвета Богородице, јер си у утроби својој Спаситеља света носила.

Песма 6. Ирмос:

Излићу молитву ка Господу, и њему ћу казати туге моје, јер се душа моја испуни зала, и живот се мој приближи аду, и молим се као Јона: Боже, изведи ме из трулежи.

Релики и угодни молитвениче пред Господом, свештенумучениче Василије, не престај у Царству Небеском, нас недостојне да заступаш.

Декарима болести многих показасте се славни мученици, јер на молбе верних, брзом благодатном помоћи одговарате. **Слава ...**

Га самртничког одра, многе христољубиве људе, који се споменуше имена вашег, Духом Светим у живот вратисте.

И сада ... **Богородичан:**

Гвехвална Богородице, погледај саилошћу на љуто злопаћење тела наших, и исцели патњу душа наших.

Затим Кондак Богородици, глас 6:

Непостидна заштитнице хришћана, незамењива пред Творцем посреднице, не презри глас(ов)е молења нас грешних, н(е)о као блага притекни у помоћ, нама који те са вером призивамо: пожури на молитву, и похитај на умољавење, Богородице, свагдашња Заштитнице оних који те поштују.*¹⁹

Ђакон: Пазимо!

Свештеник: Мир свима!

Читац: И духу твоме!

Ђакон: Премудрост!

Прокимен, глас 4:

Праведник ће процветати као палма, * као кедар на Ливану ће се умножити.*²⁰

Стих: Засађени у дому Господњем, * у двор(ов)има Бога нашег процв(ет)аће.*²¹

Читац:

Читање [из] посланице Римљанима Светога апостола Павла.

Ђакон: Пазимо!

Читац чита [Рим. зач. 99 (гл. 8,28-39)]:

Браћо, [8,28] знамо да онима који љубе Бога све помаже на добро, њима који су позвани по намјери; [29] јер које унапријед позна, унапријед и одреди, да буду саобразни лику Сина његова, да он буде Прворођени међу многим браћом. [30]

^{19*} кондак дат као у „Службенику“ на србском, издање Св. архијер. Синод СПЦ, Београд 1986. године, стр. 125.

^{20*} Пс. 92,13.

^{21*} Пс. 92,14.

А које унапријед одреди, оне и призва; које призва, оне и оправда; а које оправда, оне и прослави. [31] Шта ћемо, дакле рећи на ово? Ако је Бог с нама, ко ће против нас? [32] Он који свога Сина не поштједе, него га предаде за све нас, како да нам с њиме и све не дарује? [33] Ко ће оптужити изабране Божије? Бог је онај који оправдава. [34] Ко ће осудити? Христос је онај који умрије, па још и васкрсе, који је и с десне стране Богу, који и посредује за нас. [35] Ко ће нас раставити од љубави Христове? Жалост или тјескоба, или гоњење, или глад, или голотиња, или опасност, или мач? [36] Као што је написано: Ради Тебе нас убијају ваздан, сматрају нас овцама за клање. [37] Али у свему овоме побјеђујемо кроз Онога који нас је заволио. [38] Јер сам увјерен да нас ни смрт, ни живот, ни анђели, ни поглаварства, ни силе, ни садашњост, ни будућност, [39] ни висина, ни дубина, нити икаква друга твар неће моћи одвојити од љубави Божије, која је у Христу Исусу, Господу нашем.

Свештеник: Мир т(еб)и [читачу].

Читач: И духу твоме.

Ђакон: Премудрост.

Читач: Алилуја. [трипут]

Народ пева: Алилуја. [трипут]

Док се пева Алилуја, ђакон узима од свештеника благослов, кади свети престо и свети жртвеник, а затим верни народ. Након тога оставља кадионицу, *и говори:

И да се удостојимо слушања Светог Еванђеља, Господа Бога молимо.

Народ: Господе, помилуј. (трипут)

Свештеник: Мир свима.

[Народ: И духу твоме.]

Свештеник: Од Луке Свето Еванђеље чита се.

Народ: Слава Теби Господе, слава Теби.

Ђакон: Пазимо.

Свештеник чита [Лк. зач. 106 (гл. 21,12-28)]:*²²

Рече Господ својим ученицима: [21,12] А прије свега овога дигнуће на вас руке своје и гониће вас и предавати у синагоге и тамнице; водиће вас пред царе и намјеснике због имена мојега. [13] А то ће вам се догодити за свиједочанство. [14] Ставите, дакле, у срца своја, да не смишљате унапријед како ћете одговарати; [15] јер ја ћу вам дати рјечитост и мудрост, којој се неће моћи супроставити или одговарати сви ваши противници. [16] А предаваће вас и родитељи, и браћа, и рођаци, и пријатељи, и побиће неке од вас. [17] И сви ће вас омрзнути због имена мојега. [18] Ни длака с главе ваше неће пропасти. [19] Трпљењем својим спашавајте душе своје. [20] А када видите да је војска опколила Јерусалим, онда знајте да се приближило опустошење његово. [21] Тада који буду у Јудеји, нека бјеже у горе, и који буду у самоме граду, нека излазе напоље, и који су у пољу, нека не улазе у град; [22] јер су ово дани освете, да се испуни све што је написано. [23] А тешко трудницама и дојиљама у те дане. Јер ће бити невоља велика на земљи, и гнев на народу овоме. [24] И пашће од оштрице мача, и биће одведени у ропство по свим народима; и Јерусалим ће газити незнабожци док се не испуне времена незнабожаца. [25] И биће знаци на сунцу и мјесецу и звијездама; и на земљи мука и невоља народима у ужасу од хуке морске и валова. [26] Умираће људи од страха и од очекивања онога што наилази на свијет; јер ће се силе небеске покренути. [27] И тада ће угледати Сина Човијечијега гдије долази на облаку са силом и славом великом. [28] А када се почне ово збивати, управите се и подигните главе своје, јер се приближава избављење ваше.

Народ: Слава Теби Господе, слава Теби.

Затим: Слава ... Молитвама Светих мученика Превлачких, Милостиви, очисти мноштво сагрешења наших.

И сада ... Молитвама Богородице, Милостиви, очисти мноштво сагрешења наших.

Помилуј нас Боже по великој милости Твојој, и по обиљу милосрђа Свога, очисти безакоња наша.

^{22*} У изворнику поредак дат као да ђакон чита Јеванђеље, што је неисправно: јер на Молебанима као и на празничном Јутрењу, Јеванђеље чита свештеник, а ђакон само на Литургији (напомена приређивача).

Стихира, глас 6:

Род православни, весели се данас јављању вашем благословени мученици, јер молитвенике топле и угодне пред Господом добисмо. Не престајте у свако време, спасење наше моли, свехвални Превлачки мученици.

Ђакон јектенију:

Гпаси, Боже, народ Твој и благослови наслеђе Твоје, посети свет Твој милошћу и добротом, укрепи моћ хришћана православних и ниспошљи нам милости своје богате, молитвама Свепречисте Владичице наше Богородице и Приснодјеве Марије, силом часнога и животворнога Крста, заступништвом часних Небеских Сила безтелесних; часнога славнога Пророка, Претече и Крститеља Јована; светих славних и свехвалних апостола, светих отаца наших и великих васељенских учитеља и светитеља: Василија Великога, Григорија Богослова и Јована Златоустога; светих отаца наших: Атанасија и Кирила, патријараха александријских; светог оца нашег Николаја, архиепископа Мирликијскога Чудотворца; светих равноапостолних Методија и Кирила, учитеља словенских; светих србских просветитеља и учитеља: Симеона Мироточивог, светитеља: Саве, Арсенија, Максима, Василија Острошког, Петра Цетињског и Николаја Жичког; светих славних и добропобедних мученика, преподобних и богоносних отаца наших, светих праведних богоотаца Јоакима и Ане, светих Превлачких мученика, и свих светих, молимо Те многомилостиви Господе, услиши нас грешне који Ти се молимо, и помилуј нас.

За то време народ тихо пева: Господе, помилуј. (12 пута)

Свештеник, возглас:

Милошћу и добротом и човекољубљем Јединородног Сина Твога, са којим си благословен, са свесветим и благим и животворним Твојим Духом, сада, и увек и у векове векова.

Народ: Амин.

Песма 7. Ирмос:

Некада у Вавилону младићи, који беху дошли из Јудеје, вером Тројичном угасише пламен пећи, појући: благословен си Боже отаца.

Источником вере показаше се часне мошти ваше, из којих се благодат вернима на спасење излива.

Опседнути духовима нечистим, молитвеним заступништвом вашим славни, здравље задобише. **Слава ...**

Попут отаца Саваитских, себе на жртву Спаситељу поднесите, Остајући крепки и непоколебљиви у сведочењу истине.

И сада ... **Богородичан:**

Као велику наду и свету заступницу, показа Те Христос светој Цркви својој, Благословена Богородице.

Песма 8. Ирмос:

Цара Небескога, кога поју Војске ангелске, хвалите и преузнасите у све векове.

Миомирисом Духа Светога испуњавате срца верних, који са вером и љубављу приступају часном кивоту моштију ваших.

Глободу велику имајући пред Архијерејем Небеским, православне народе у молитвама вашим спомените. **Слава ...**

Векова многих време прође, до јављања часних моштију ваших, које светило вере боготражитељима посташе. **И** сада ... **Богородичан:**

Надтајанствено зачеће Твоје, Пресвета Владичице, прославља Света Црква, химнама многим, кличући свештено име Твоје.

Песма 9. Ирмос:

Ти си потпора оних који Ти прибегавају, Господе! Ти си светлост помрачених, и пева Те дух мој.

Обитељ вашу свету молитвено обновите, пројавивши се часним миром из темеља храма разореног.

Блажени сте, похвала многих достојни мученици, јер чувајући науку светлости, животе своје положисте. **Слава ...**

Га свима светима заступите род наш недостојни, који у светом страдању вашем, пут благословени спозна. **И** сада ... **Богородичан:**

Богородице не презри молбе оних који те свавослове, иштући заступништво Твоје.

И одмах затим, глас 8:

Достојно је ваистину блаженом звати Тебе Богородицу, увек блажену и пренепорочну, и Матер Бога нашега. **Ч**аснију од Херувим̃а и неупоредиво славнију од Серафим̃а, Тебе што Бога Реч непорочно роди, ваистину Богородицу, величамо.*²³

За време певања **Д**остојно ... **свештеник кади жртвеник и верне, а ми певамо тропаре Светим мученицима:**

Наслађујући се са свима светима у Царству Небееком, притеците нама недостојнима свети Превлачки мученици, чије заступништво молимо.

Радујте се, верни у Духу Божијем, јер заступнике нове пред Христом добисмо.

Грпски род светим моштима вашим, благо бесцено има и утеху невољнима.

Гвештено миро које се излива из часних моштију ваших, сваку болест исцељује и недуге отклања од правоверних.

Глужећи истини, животе попут јагањца бесловесних положисте, за Јагње Предвечно, које очисти грехе света.

Обитељ Светомихољска слави се вама, свети мученици, јер у себи неокрњено сачувасте, име Христово. **(И свечано):**

Гве војске ангелске, Претечо Господњи, апостола̃ дванаесторицо, сви свети са Богородицом, молит се за нас да се спасемо.

Затим: Трисвето ... Оче наш ...

Свештеник: Јер је Твоје царство и сила и слава, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у све векове векова. **Народ: Амин.**

Читач (чита тропаре):

Помилуј нас, Господе, помилуј нас, јер ми грешници, немајући никаквог оправдања, приносимо Теби као Владици ову молитву: помилуј нас. **Слава ...**

^{23*} дато као у „Службенику“ на србском, издање Св. архијер. Синод СПЦ, Београд 1986. године, стр. 106.

Господе, помилуј нас, јер се у Тебе уздамо, не гневи се јако на нас, нити помињи безакоња наша, но и сада као милостив погледај и избави нас од непријатеља наших, јер си Ти Бог наш и ми смо народ Твој, сви смо дело руку Твојих, и име Твоје призивамо.

И сада ... **Богородичан:**

Отвори нам двери милосрђа, благословена Богородице, да не пропаднемо ми који се у Тебе надамо, но да се Тобом избавимо од беда, јер си Ти спасење рода хришћанскога.

Затим ђакон чита сугубу јектенију:

Помилуј нас Боже по великој милости својој, молимо Ти се услиши и помилуј. **Народ: Господе, помилуј. (трипут)**

Још се молимо за све благочестиве и православне хришћане.

Народ: Господе, помилуј. (трипут)

Још се молимо за Преосвештеног Епископа нашега ... **(име)**, и за сву у Христу браћу нашу. **Народ: Господе, помилуј. (трипут)**

Још се молимо за настојатеља ове свете обитељи, оца нашега ... **(име)**, и за све у Христу братство његово.

Народ: Господе, помилуј. (трипут)

Свештеник (возглас):

Услиши нас, Боже, Спаситељу наш, надо свих крајева земље, и оних на мору далеко; и милостив, милостив буди, Владико, нама грешнима, и помилуј нас. **Ј**ер си милостив и човекољубив Бог, и Теби славу узносимо: Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увек и у векове векова. **Народ: Амин.**

Ђакон: Премудрост!

Народ: Часнију од Херувимā и неупоредиво славнију од Серафимā, Тебе што Бога Реч непорочно роди, ваистину Богородицу, величамо.*²⁴ **Свештеник:**

Слава Теби, Христе Боже, надо наша; слава Теби.

^{24*} дато као у „Службенику“ на србском, издање Св. архијер. Синод СПЦ, Београд 1986. године, стр. 106; а не као у изворнику.

Народ:

Слава ... **и** сада ... Господе, помилуј. (трипут)

Оче, благослови!

Свештеник:

Христос истинити Бог наш, молитвама Пречисте Своје Матере, преподобних и богоносних отаца наших, и свих светих – да нас помилује као благ и човекољубив.

Народ: **А**мин.

Свештеник:

Молитвама светих мученика Превлачких, Господе Исусе Христе, Сине Божији, помилуј нас.

[Народ: **А**мин.]

(Молбени канон завршава се целивањем светих моштију Превлачких мученика или њихове свете иконе уз певање тропара.)

* * *

✱ НОВИИ СЕРБАНИК „РИ ГОДИ КЪ БЛАГРОДѢ. © НОВИ СРЕДАК 2013. ГОД. У БЕОГРАДУ. ✱